

21220 Бечеј, Зелена 80. Телефон: 021/6918-420, 021/6915-445
Матични број: 08144303 Шифра делатности: 8899 ПИБ: 100737919
ФАКС: 021/6915-445 Рачун: Управа за трезор, филијала Врбас: 840-529661-05
е-мејл адреса: becelj.csr@minrzs.gov.rs

ПЛАН РАДА ЦЕНТРА ЗА **СОЦИЈАЛНИ РАД БЕЧЕЈ** **ЗА 2021. ГОДИНУ**

Бечеј, 29.12.2020.

1. ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Садржај рада, односно делатности Центра за социјални рад Бечеј (у даљем тексту ЦСР Бечеј), одређен је на основу Статута Центра, Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, у смислу Закона о социјалној заштити, Породичног закона, Одлуке о правима у социјалној заштити из надлежности општине Бечеј и другим законским и подзаконским актима.

Центар за социјални рад Бечеј решава у првом степену уз примену одредби Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", број 18/2016 и 95/2018-аутентично тумачење) по захтевима грађана за остваривање права из области социјалне заштите, а у складу са Породичним законом ("Сл. гласник РС", број 18/2005, 72/2011 - др. закон и 6/2015), као орган старатељства врши послове заштите породице, помоћи породици и старатељства.

(1) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј у складу са законом одлучује о:

1. остваривању права на новчану социјалну помоћ;
2. остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
3. остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
4. остваривању права на смештај у установу социјалне заштите;
5. остваривању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
6. хранитељству;
7. усвојењу;
8. старатељству;
9. одређивању и промени личног имена детета;
10. мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
11. мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

(2) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј, у складу са законом, обавља следеће послове:

1. доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно, лишењу родитељског права;
2. доставља, на захтев тужилаштва мишљење о процени ризика од понављања насиља које се догодило у породици;
3. доставља на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици;
4. пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак о спору за заштиту од насиља у породици;
5. сачињава, спроводи и евалуира план заштите жртава насиља;
6. сачињава, спроводи и евалуира план заштите и подршке жртвама насиља као члан Координационог тима за заштиту од насиља општине Бечеј, кроз интерсекторску сарадњу Полицијске станице Бечеј, Основног јавног тужилаштва Бечеј и Центра за социјални рад Бечеј;

7. спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
8. врши попис и процену имовине лица под старатељством;
9. сарађује са јавним тужиоцем, односно, судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
10. спроводи медијацију између малолетних учиниоца и жртве кривичног дела;
11. подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
12. присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
13. доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој живи и прилике под којима живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
14. присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;
15. обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
16. стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
17. проверава извршење васпитне мере појачан надзор од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује на помоћ у извршењу мере;
18. проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
19. спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
20. стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравка у установи за васпитање и образовање малолетника;
21. доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
22. предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;
23. обавља друге послове утврђене законом.

(3) Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

(4) Од делатности, Центар за социјални рад Бечеј има организовано 24-часовна дежурства, у случају неодложних интервенција.

(5) У Центру за социјални рад Бечеј није организовано пружање услуга "СОС" телефоном, али на локалном нивоу постоји општински Штаб за ванредне ситуације, који у ванредним ситуацијама сазива председник општине, а чине га следеће службе: Центар за социјални рад Бечеј, чланови општинског већа, Дом здравља Бечеј, Геронтолошки центар Бечеј, ДТД Бечеј, Војни одсек, Црвени

крст, Полицијска станица у Бечеју, Водоканал Бечеј, ЈП Комуналац Бечеј, Подручна ватрогасна спасилачка јединица Бечеј. Свака служба добија задатак из својих надлежности, а средства за рад обезбеђују се из буџета општине Бечеј.

(6) Од августа 2016. године покренута је нова услуга социјалне заштите-Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју.

(7) Од маја 2017. године покренута је нова услуга социјалне заштите-саветовалиште за брак и породицу. Услугу пружају лиценцирани стручни радници Центра за социјални рад Бечеј.

2. ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ БЕЧЕЈ

Према подацима Републичког завода за статистику на територији општине Бечеј према попису из 2011. године живи **37.351 становник**. По подацима пописа из 2002. године (подаци са последњег пописа нису обрађени) укупан број становника је био 37.209, број домаћинстава на територији општине Бечеј је 13.983, а укупан број станова је 17.027. У иностранству живи 499 лица. По приградским насељима иста ова подела изгледа овако:

Бачко Градиште: укупан број становника - 5.095, укупан број домаћинстава - 1.924, а укупан број станова - 2.758;

Бачко Петрово Село: укупан број становника - 6.295, укупан број домаћинстава - 2.509, а укупан број станова - 3.124;

Бечеј: укупан број становника - 23.817, укупан број домаћинстава - 8.817, а укупан број станова - 10.231;

Милешево: укупан број становника - 911, укупан број домаћинстава - 354, а укупан број станова - 470;

Радичевић: укупан број становника - 1.091, укупан број домаћинстава - 379, а укупан број станова - 444.

Према подацима из пописа 2011.године, полну структуру становништва општине Бечеј чине: 18.316 мушкараца и 19.035 жена. Просечна старост становништва износи 39,5 година (37,9 код мушкараца и 41,1 код жена). У последња три пописа, примећен је пад у броју становника.

Становништво према полу и старости према попису из 2011. године:

Године живота	мушкарци	жене
0-4	641	613
5-9	746	703
10-14	787	753
15-19	897	848

20-24	985	870
25-29	874	813
30-34	855	816
35-39	824	850
40-44	910	900
45-49	1.053	1.107
50-54	950	976
55-59	747	834
60-64	692	820
65-69	647	796
70-74	468	646
75-79	266	499
80+	154	362

Општина Бечеј има 13.983 домаћинстава (подаци пописа из 2002.године), тако да у просеку једно домаћинство чини 2,65 чланова (стари податак). Према старосној структури становништво можемо поделити у три категорије и то:

Деца и омладина - 9.657 или 23,56 % у односу на укупан број становника;
Одрасла лица - 16.983 или 41.44 % у односу на укупан број становника;
Остарела лица - 14.347 или 35,00% у односу на укупан број становника.

У општини Бечеј у току 2020. године регистровано је 4 новорођенчета, према подацима којима располаже матичар општине Бечеј. Општина Бечеј не располаже подацима о укупном броју новорођенчади са територије општине Бечеј, јер у општини Бечеј не постоји породилиште, па се становнице општине Бечеј порађају у породилиштима у Новом Саду, Врбасу или Сенти, те нема збирних података. Приближнији податак о броју новорођене деце добија се увидом у евиденцију издатих уверења од стране ЦСР Бечеј да мајка брине о детету, ради остваривања права мајке на родитељски додатак. Број издатих уверења за 2020. годину износи 291, што говори да је рођено минимално 291 новорођенче у извештајном периоду (у току 2019. године издато је 273 таквих уверења). У току 2020. године евидентирано је 521 умрло лице на територији општине Бечеј у матичној књизи умрлих за територију општине Бечеј. У односу на 2019. годину тај број је већи за 40, јер је протекле 2019. године регистровано 481 умрло лица. Такође, треба напоменути да је овај број реално већи, јер Бечеј нема болницу, те не поседујемо податке свих преминулих током болничког лечења (грађани се упућују на лечење у Нови Сад, Врбас или Сенту). У току 2020. године Центар за социјални рад Бечеј рефундирао је трошкове за 44 сахране за лица која су током живота остваривала право на новчану социјалну помоћ.

У току 2020. године број склопљених бракова на територији општине Бечеј био је 163, 122 склопљена брака у Бечеју, 32 у Бачком Петровом Селу и 9 у Бачком Градишту (у 2019. години било их је 213), а број развода је 182 (протекле године је број развода био 172). Примећена је тенденција опадања броја склопљених бракова у односу на претходну годину. У току 2020. године број склопљених бракова мањи је за 53, док се број развода бракова повећао за 10. Последњих година број склопљених бракова био је већи у односу на број

развода (уз чињеницу да број развода подразумева развођење и брачне и ванбрачне заједнице). Претпоставка је да је на смањење броја склапања брачних заједница утицала новонастала епидемиолошка ситуација изазвана епидемијом вируса КОВИД-19 и прописаних мера заштите од инфекције од стране Владе Републике Србије и Кризног штаба општине Бечеј, међу којима је на снази и забрана окупљања, те су из тих разлога многи парови донели одлуку да одложе венчања и прославе до окончања епидемије.

Образовна структура становништва општине Бечеј старијег од 15 година живота је следећа: 18.542 су неквалификовани радници; 12.836 има средњу стручну спрему; 1.145 становника има вишу стручну спрему, а 1.302 има високу стручну спрему (према последњим званичним подацима из 2011. године). Просечна месечна нето зарада у општини Бечеј за месец **новембар 2020. године износи 51.588,00 динара**, док је у децембру 2019. године износила 48.515,00 динара.

У току 2020. године право на **пензију по основу запослености је остварило 6.625 лица** (138 мање него у току 2019. године), од тога је: **789 инвалидске пензије, 1.745 породичне и 4.091 старосне пензије**. Право на пензију у категорији самосталних занатлија остварило је 495 лица (64 инвалидске пензије, 326 старосне и 105 породичне пензије). У току 2020. године војни фонд проширио се за 16 пензија (2 инвалидске, 4 старосне и 10 породичних). У категорији пољопривредника пензију је остварило 745 лица (41 инвалидска, 601 старосна и 103 породичне).

Нехигијенска насеља на територији општине Бечеј налазе се на пар локација Општине. То је углавном ромско становништво ниског социјалног статуса од око 2.000 становника. Тачне податке о припадницима ромске националности ЦСР Бечеј нема, нити било која институција на територији општине Бечеј. Према попису становништва општине Бечеј из 2011. године, 337 особа изјаснило се као Роми. Процене су да је тај број далеко већи, али да се Роми због дискриминације којој су изложени не опредељују да се изјасне као Роми (изјашњавају се као Југословени, Албанци, Срби и Македонци).

Јединствене базе података о лицима са сметњама у развоју у општини Бечеј нема. У оквиру ревизије Локалног акционог плана за децу општине Бечеј постоји иницијатива да се сачини јединствена база података одраслих лица и деце са сметњама у развоју, како би се у наредном периоду спровела анализа њихових потреба и сачинио координисани одговор релевантних установа локалне заједнице на те потребе. На евиденцији Центра за социјални рад Бечеј регистровано је 225 одраслих лица са сметњама у развоју и 77 деце са сметњама у развоју. Претпоставља се да је број лица са сметњама у развоју у општини Бечеј далеко већи и да постоји проблем невидљивости ове осетљиве групе.

Од марта 2020. године Центар за социјални рад Бечеј суочио се са изазовима који су настали проглашењем епидемије изазване вирусом КОВИД-19. Током читаве године, радници Центра за социјални рад Бечеј радили су као и пре проглашења епидемије, уз поштовање прописаних мера заштите здравља од стране Владе Републике Србије и Кризног штаба општине Бечеј. Центар је

активно учествовао у доношењу одлука Кризног штаба општине Бечеј са циљем заштите јавног здравља и у најбољем интересу корисника услуга социјалне заштите. Радно време Центра није се мењало, рад са корисницима одвијао се у дворишном делу објекта када је природа проблема то дозвољавала, док су у ситуацијама поверљивих разговора послови вођени у канцеларијама уз строго придржавање прописаних мера. 24 часовна дежурства стручних радника Центра одвијала су се без прекида. За хитне интервенције и помоћ грађанима, Центар је био доступан 24 часа. Стручни радници Центра пружали су подршку грађанима на почетку епидемије у домену информисања о новонасталој ситуацији, доступним услугама локалне заједнице, као и упућивању на релевантне установе и организације. Посебну сарадњу Центар је имао са Волонтерским центром општине Бечеј са којим је координисано одговарао на потребе грађана који су били инфицирани и/или у изолацији (достава хране и хигијене, хитни смештај, организовање медицинске и друге помоћи..). Такође, појачана је сарадња са Полицијском станицом Бечеј и Основним јавним тужилаштвом Бечеј у спречавању насиља у породици и заштити жртава насиља, уз претпоставку да ће изолација грађана и новонастале укупне околности повећати ризик од појаве феномена насиља. Центар је у сарадњи са општином Бечеј и Црвеним крстом дистрибуирао пакете хране и хигијене за најугроженије грађане општине Бечеј. Сучавали смо се са проблемом незапослености и спречености за рад услед ограничавања кретања грађана, што је довело до већих потреба за остваривањем права на једнократну новчану помоћ и новчану социјалну помоћ. Знатно су смањени приходи корисника новчане социјалне помоћи који су додатна финансијска средства обезбеђивали обављајући повремене сезонске послове.

У току 2020. године настављен је пројекат „Кључни кораци ка родној равноправности“ у оквиру ког је Центар за социјални рад Бечеј узео учешће као партнер на пројекту са општином Бечеј. Крајем 2019. године општина Бечеј у оквиру програма сарадње Владе Швајцарске и Владе Србије награђена је првом наградом у области Равноправност и анти-дискриминација за овај пројекат. Центар за социјални рад Бечеј одржао је у току године едукативни интерактивни семинар за грађане општине Бечеј са темом „Водич кроз акциони план“ са циљем да се грађанке општине Бечеј едукују и оснаже за самостално покретање грађанских иницијатива како би се унапредио квалитет живота локалне заједнице. Током трајања пројекта, Центар за социјални рад добио је један рачунар и мултифункционални фотокопир апарат.

Током 2020. године настављена је реализација оперативног плана и локалног акционог плана за инклузију Рома и Ромкиња општине Бечеј. Са обзиром на новонасталу епидемиолошку ситуацију, планиране активности биле су прилагођене, али Мобилни тим је наставио да обилази грађане уз придржавање прописаних мера и покушавао ситуационо да одговори на актуелне потребе грађана ромске националности. Настављена је сарадња са ромском организацијом „Ђина“ и другим установама од значаја, са циљем заједничког одговора на потребе Рома и Ромкиња и њиховог активног укључивања у активности локалне заједнице.

Током 2020. године Центар за социјални рад Бечеј интензивирао је своју сарадњу са ПУ „Лабуд Пејовић“ кроз спровођење заједничких активности које

имају за циљ промовисање значаја раног укључивања деце у васпитно-образовни систем и мотивисање корисника услуга социјалне заштите да се активно укључе у тај систем, кроз информисање и доступност услуга.

3. ПЛАНИРАНО КРЕТАЊЕ БРОЈА КОРИСНИКА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

У току 2020. године број корисника услуга социјалне заштите је био **3911**, док је у току 2019. године тај број износио 3526 корисника. Последњих година укупан број корисника на годишњем нивоу имао је благу тенденцију опадања, док је у 2020. години тај број у порасту. Претпоставка је да је број корисника порастао због новонастале ситуације изазване вирусом КОВИД-19, посебно у периодима када је било проглашено ванредно стање, када су грађани били у карантину, изолацији. Многи грађани који су привремено радили у иностранству (Мађарска, Немачка) остали су без посла. Корисници новчане социјалне помоћи нису могли да обављају сезонске послове. Застој у привреди погодио је и кориснике новчане социјалне помоћи чије су потребе за услугама социјалне заштите постале интезивније. Највећи број корисника из свих старосних група и даље је из категорије материјално угроженог становништва, који нису у могућности да задовољавају сопствене егзистенцијалне потребе и потребе чланова своје породице.

У току 2020. године Центру је поднето **1584 захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ**, од чега је прихваћен 1502 захтев. Међу подносиоцима захтева за остваривање права на једнократну новчану помоћ највише је припадника Ромске националности, старих и болесних грађана општине Бечеј, самохраних родитеља, вишечланих породица. Предмет великог броја захтева за једнократном новчаном помоћи је здравствена заштита грађана, коју редовно здравствено осигурање не покрива (болничко лечење, специјализовани прегледи, куповина лекова без рецепта, путовања ради болничког лечења...). У зимском периоду број захтева за једнократном новчаном помоћи је највећи, када се Центру обраћају корисници најчешће због набавке огревног дрвета. Центар за социјални рад Бечеј, захваљујући деценијској сарадњи са немачком организацијом „Kirchengemeinde Altenberg Schildgen Schuellenbusch“ из Гладбаха и ове године је поред редовних активности, поделио огрев за преко 100 породица. У току 2020. године поднето је 485 захтева за остваривањем права на новчану социјалну помоћ, од чега је признато 484 права. **Број породица које остварују право на новчану социјалну помоћ и даље се креће око 1000**, а на евиденцији Центра у току 2020. године налази се **1742 грађана општине Бечеј из категорије материјално угрожена лица и 922 деце**. У току 2020. године поднето је 44 захтева за остваривање права на туђу негу и помоћ, од чега је признато 32 права.

Сличан тренд кретања корисника услуга социјалне заштите очекује се и у 2021. години. Центар Бечеј у току 2021. године базираће свој рад на превентивним и другим програмима који ће се бавити мотивисањем и

оснаживањем корисника у правцу радне активације и укључивања у образовни систем ради стицања основношколског образовања, са крајњим циљем оснаживања корисника и њиховог изласка из система социјалне заштите. Центар за социјални рад Бечеј има за циљ да услуге социјалне заштите буду транспарентне и доступне свим грађанима, да се они оснажују да заузму активну улогу у локалној заједници и користе њене ресурсе у циљу унапређења квалитета живота.

У извештајном периоду регистровано је **166 пријава насиља и 141 жртва насиља**. Доминантне врсте насиља су психичко и физичко насиље. Претходне године ове бројке су биле приближно исте, с тим да се у току 2020. године још више повећао број жена жртава насиља. Изречено је укупно **255 хитних мера** за спречавање насиља у породици (и од стране Полицијске станице Бечеј и Основног суда у Бечеју). Регистровано је и **25 деце, жртва породичног насиља**. У Центру је процесуиран је и **21 случај вршњачког насиља**. Доминантне врсте насиља су физичко и емоционално насиље, док је у случајевима где су деца жртве насиља доминантно и занемаривање или немарно поступање. Статистички подаци показатељи су да код грађана општине Бечеј расте свест о друштвеном феномену насиља и нултој толеранцији на насиље, као и да је примећен пораст поверења у институције, те се очекује пораст пријава случајева породичног насиља и у 2021. години. Центар Бечеј наставиће интезивну међусекторску сарадњу са релевантним установама и институцијама у спречавању насиља у породици, а такође ће се унутар самог Центра, кроз рад интерног тима за заштиту жртава од насиља, пружати услуге стручног рада у циљу подржавања и оснаживања свих жртава насиља (Саветовалиште, видови материјалне подршке, упућивање на друге установе...). Центар ће наставити да се бави превентивним програмима препознавања насиља и адекватног реаговања (теренски рад, вршњачка едукација, трибине, медијска промоција...). Центар ће интезивно радити на промоцији механизма заштите од насиља са високо ризичним групама (Ромкиње, жена које живе на селу, млади, незапослене жене...).

На активној евиденцији Центра налази се велик број старих и болесних особа, које живе потпуно саме у домаћинству, без сродника који о њима брину, неупућени у своја права. Центар је у правцу решавања оваквих и сличних проблема појачао део рада који се тиче рада на терену, при чему се старим и оболелим лицима пружају, поред материјалних давања и смештаја у установе социјалне заштите, и друге услуге, као што су кућна нега, упућивање на саветовалиште, услуге Народне кухиње, законско обавезивање сродника на издржавање, израда личних докумената и слично. На евиденцији Центра у току 2020. године забележено је **339 лица код којих постоји потреба за домским или породичним смештајем. 140 одраслих лица је под старатељством**. У току 2020. године регистровано је **202 лица која се споре око вршења родитељског права и 378 одраслих лица са друштвено неприхватљивим понашањем**. У току 2021. године Центар ће појачати теренски рад у циљу обилазака самачких домаћинстава у приградским деловима општине Бечеј, како би се старим и болесним лицима пружале квалитетније услуге социјалне заштите. Центар ће наставити сарадњу са месним заједницама општине Бечеј како би се лакше и ефикасније остварио контакт са корисницима услуга

социјалне заштите који нису у могућности да посећују просторије Центра.

ЦСР Бечеј очекује у 2021. години повећање броја деце и младих са проблемима у понашању и починиоца кривичних и прекршајних дела, кривично неодговорних малолетних лица. Стручни радници бавиће се овом тематиком у складу са надлежностима, али и повећати превентивни рад са породицама како би се у будућности постигло смањење стопе криминалитета код младих. ЦСР Бечеј интензивно ће радити на заштити деце и младих од свих облика насиља. Пружаће се адекватна старатељска заштита деци без родитељског старања.

• ДЕЦА И МЛАДИ

У претходном извештајном периоду број деце и младих који су били на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј је износио 1437 (новоевидентирани и пренети корисници), што је за око 200 мање него претходне године. Од овог броја, највећи број деце и младих потиче из материјално угрожених породица. Лоши социо-материјални услови у породици утичу на све области живота деце и младих особа - на њихово понашање, интересовања, ставове, однос према друштвеним вредностима, здрављу, образовању. Због тога је из таквих породица највећи број деце и младих који испољавају поремећаје у понашању (врше кривична и прекршајна дела), деце са проблемима у психо-физичком развоју или деце која одрастају и развијају се у нестимулативним и поремећеним породичним односима. Већ неколико година уназад је тренд повећања броја деце и младих у свим областима породично-правне и других видова социјалне заштите.

У току 2014. године СО Бечеј је усвојила Локални план акције за децу и Локални план акције за младе за период до 2016. године. У току 2017. године оба локална акциона плана су ревидирана и измене усвојене од стране СО Бечеј. Током 2020. године започет је процес поновног ревидирања Локалног плана акције за децу. ЦСР Бечеј је активно учествовао у изради тих планова, а у току њихових ревидирања интегрисао нове услуге социјалне заштите и заузео активнију позицију са циљем директнијег и континуиранијег рада са корисницима услуга социјалне заштите. Области обухваћене тим плановима су: сиромаштво, деца без родитељског старања, деца са поремећајима у понашању, насиље у породици, деца са сметњама у развоју, као и области образовања, здравства и сл. То су области са којима се стручни радници Центра свакодневно срећу и баве у оквиру својих надлежности. Центар Бечеј, у наредном периоду планира да појача превентивне програме рада са децом и младима, кроз сарадњу са партнерима из других релевантних установа и организација. Стручни радници Центра наставиће да пружају подршку породицама које су корисници услуга социјалне заштите, да оснажују родитеље у јачању родитељских компетенција како би се што боље одговорило на актуелне потребе деце. Центар ће наставити да се у оквиру својих надлежности залаже за права детета, да штити та права и делује у циљу остварења најбољег интереса детета.

Увођењем у праксу новог Закона о спречавању насиља у породици од јула 2017. године повећан је степен међусекторске сарадње ЦСР Бечеј, ОЈТ Бечеј, Основног суда Бечеј, Полицијске станице Бечеј, Дома здравља Бечеј и образовних установа у Бечеју. Законска регулатива и сарадња релевантних установа и институција пружила је већи степен безбедности за децу и младе у породичном окружењу, у групи вршњака и школском окружењу. И поред уведених мера заштите, током 2020. године регистровано је **97 деце жртва насиља и занемаривања**. Планирано је да се у 2021. години настави са одржавањем квалитета међусекторске сарадње релевантних установа, институција и организација, као и да се друштвеном феномену насиља приступи превентивним мерама. Планиране су реализације пројеката који ће се бавити препознавањем различитих облика насиља код деце и младих, као и упознавање са механизмима заштите и процедурама пријављивања случајева насиља. Наставиће се интезиван рад на решењу дугогодишњег проблема-непостојање адекватног смештаја за децу и младе жртве насиља, кроз сарадњу са локалном самоуправом и другим релевантним институцијама у локалној заједници.

У току 2021. године наставиће се са пружањем услуге социјалне заштите покренуте у току 2017. године-Саветовалиште за брак и породицу. Стручни радници ЦСР Бечеј наставиће да се у оквиру саветодавних услуга баве породичним проблемима грађана општине Бечеј, а посебно проблемима деце и младих. Кроз ове услуге пружаће се подршка и оснаживање младима у адолесцентским кризама, деци и младима жртвама насиља, деци и младима са проблемима у понашању и сл.

Посебан проблем уочен протеклих година јесте повећање броја деце и младих са проблемима у понашању. Сваке године помера се узрасна граница деце починиоца прекршајних и кривичних дела. У току 2020. године регистровано је **177 малолетних лица са проблемима у понашању и/или у сукобу са законом**. ЦСР Бечеј бавиће се овим проблемима кроз пружање услуга у оквиру својих надлежности, Саветовалишта за брак и породицу, али такође, планирано је да се кроз пројектне активности повећа превентивни рад са децом и младима са проблемима у понашању. Активности које се планирају односе се на групе самоподршке младих са проблемима у понашању, креативне радионице окупационог карактера, едукације на тему ненасилне комуникације и конструктивног решавања конфликта, адекватно реаговање на фрустрацију и слично. Учешћем у различитим радним групама које се баве питањима деце и младих, ЦСР Бечеј заступаће ставове који су усмерени на развој спортских и културних дешавања у широј друштвеној заједници, посебно у приградским насељима (Бачко Градиште, Милешево, Бачко Петрово Село, Пољанице) где оваквих садржаја готово да нема.

Августа 2016. године покренута је нова услуга социјалне заштите-Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју. У току 2020. године **20 деце и младих користило је услугу Дневни боравак**. Регистровано је 6 деце и младих који су ову услугу користили први пут у току 2020. године. У току 2021. године радиће се на побољшању квалитета ове услуге, у правцу адекватнијег одговора на потребе корисника. Досадашње искуство је показало да развој услуге треба да иде у правцу развоја спектра услуга у директном раду са децом у Дневном

боравку (едукативни и окупационо-терапијски рад, укључивање стручњака-логопеда, дефектолога...) и рад на видљивости корисника у широј друштвеној заједници (спречавање социјалне изолације, остваривање дечијих/људских права, борба против стереотипа, предрасуда и дискриминације, промовисање радне способности корисника...). Посебно значајно поље деловања јесте промовисање очуваних радних капацитета и радна способност младих са сметњама у развоју, као и њихова изражена мотивисаност да се баве друштвено-корисним радом. У току 2021. године уложиће се напори да ова услуга постане доступна деци и младима ван Бечеја, у приградским насељима, тако што ће радно ангажовани у Дневном боравку у сарадњи са месним заједницама организовати едукативно-окупациони рад у Бачком Градишту и Бачком Петровом Селу.

У току 2021. године центар за социјални рад Бечеј постаће упутни орган за услугу социјалне заштите лични пратилац детета. Услугу ће пружати лиценцирани пружалац услуга ДОО“Наша чуваркућа“ из Бечеја.

• ОДРАСЛИ КОРИСНИЦИ

У претходном извештајном периоду **број одраслих особа** које су биле на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј је износио **1742**. Тај број приближно је једнак броју претходних година, са тенденцијом да су највећи број одраслих корисника (око 70%) и даље корисници новчане социјалне помоћи, али и да се све више повећава број корисника који користе и друге услуге социјалне заштите. Поред различитих видова материјалних давања, стручни радници Центра, у складу са својим надлежностима, грађанима општине Бечеј пружају услуге подршке и оснаживања у повећању нивоа родитељских компетенција, спроводе поступке корективног надзора над вршењем родитељског права, поступке старатељске заштите за одрасла лица и слично. У 2021. години Центар Бечеј наставиће интензивнији рад на подржавању и оспособљавању корисника у циљу њиховог осамостаљивања и изласка из система социјалне заштите. Акценат ће бити и на оснаживању породице, јачању родитељских компетенција ради што бољег одговора на актуелне потребе деце и остваривања најбољег интереса за њих.

У току 2021. године Центар за социјални рад Бечеј биће активан члан свих радних група на територији општине Бечеј које ће се бавити одрживошћу стратегије за борбу против сиромаштва. Акценат ће бити на програмима обучавања за активно тражење посла и samozapoшљавање, као и могућности стицања додатног образовања и стручног усавршавања. Посебна пажња посвећује се одржању пројекта „Друга шанса“ функционалном образовању одраслих, која нуди корисницима Центра за социјални рад Бечеј могућност стицања основног образовања, а са обзиром на велики проценат неписмености на територији општине Бечеј, представља драгоцену услугу. Планирано је унапређење сарадње са Националном службом за запошљавање у циљу радне активације радно способних корисника новчане социјалне помоћи.

У циљу међусекторског приступа жртвама насиља у породици, на принципима координисаног деловања и сарадње свих субјеката на локалном нивоу, узимајући у обзир одредбе позитивних правних прописа којима је уређена надлежност субјеката у поступању на заштити жртава насиља у породици као и посебних протокола којима је детаљније разрађен интерни поступак унутар сваког појединог система у складу са основним принципима и циљевима "Општег протокола о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и партнерским односима" који је својим закључком усвојен од стране Владе РС, дана 18.11.2013. године потписан је Споразум о поступању и сарадњи институција у случајевима насиља над женама у породицама и у партнерским односима на територији општине Бечеј. Споразум су потписали: Центар за социјални рад Бечеј, Општина Бечеј, Основно јавно тужилаштво у Бечеју, Основни суд у Бечеју, Полицијска станица Бечеј, Дом здравља Бечеј и Прекршајни суд у Бечеју. Ради потпуније и квалитетније заштите жртава насиља у породици и жртава у партнерским односима, а у складу са посебним протоколом, у Центру је формиран Интерни тим који се бави проблематиком насиља. Увођењем Закона за спречавање насиља у породици и његовом применом од јула 2017. године повећан је степен међусекторске сарадње ЦСР Бечеј, ОЈТ Бечеј, Основног суда Бечеј, Полицијске станице Бечеј, Дома здравља Бечеј и васпитно-образовних установа у Бечеју. Законска регулатива и сарадња релевантних установа и институција пружила је већи степен безбедности и доступности за жртве породичног насиља. Током 2021. године планирано је да се одржи овакав квалитет међусекторске сарадње (кроз сталне координационе састанке), као и да се друштвеном феномену насиља приступи превентивним мерама. Жртве насиља имаће на располагању, поред обавезног стручног рада и услуге стручних радника ЦСР Бечеј у оквиру Саветовалишта. Посебан акценат ставиће се на жене које живе у приградским насељима општине Бечеј и којима нису доступне едукације о препознавању различитих облика насиља код деце и младих, као и упознавању са механизмима заштите и процедурама пријављивања случајева насиља.

• СТАРИЈИ КОРИСНИЦИ

У претходном извештајном периоду, **број старијих особа** (65 година живота и више) које су биле на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј износио је **674**. Забележен је пораст броја старијих особа без породичног старања које су смештене у неку од установа социјалне заштите. Такође велики број старијих особа из категорије хронично оболелих и инвалидних лица је користило услуге помоћи у кући и кућне неге које се остварује у сарадњи са Геронтолошким центром у Бечеју. Ту спадају: помоћ у одржавању личне хигијене и хигијене простора у којем бораве, помоћ у доношењу на кућну адресу топлог obroка, нега непокретних болесника и др.

Очекује се да ће и у 2021. години, узимајући у обзир целокупну ситуацију у друштву и општини Бечеј, доћи до повећања броја старијих особа корисника услуга Центра (према подацима са Пописа становништва општине Бечеј из 2011.

године највећи део становништва је из категорије старих лица).

Све је већи број старих особа, корисника услуга Центра за социјални рад Бечеј, али и оних који остварују право на минималне пензије, те живе у веома тешким социо-економским околностима. Додатни проблем је одлив младих из општине Бечеј, што резултира све већим бројем самачких домаћинстава старих особа. Све чешће Центру се обраћају старе особе које су усамљене, без могућности да саме брину о себи и домаћинству, неинформисане о својим правима и могућностима... Неопходно је развити локалну стратегију која ће старе особе препознати у широј друштвеној заједници и означити их као осетљиву групу. Потребно је јачати постојећи систем услуга и уводити нове, посебно оне које за циљ имају факторе квалитетнијих социјалних веза. Центар за социјални рад ће своје услуге које се односе на старе развијати и унапређивати кроз међусекторску сарадњу са другим релевантним институцијама. Посебно добру сарадњу Центар за социјални рад Бечеј остварује са Геронтолошким центром Бечеј. У току претходне године интезивно је рађено на повезивању са месним заједницама општине Бечеј, са циљем квалитетнијег пружања услуга социјалне заштите и повећању степена доступности услуга за категорије старијих грађана наше општине.

• СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА ИЗ ОКВИРА ПРАВА И ОБАВЕЗА ОПШТИНЕ

На основу препоруке Владе РС и иницијатива овога Центра које су проистекле из поменутих препорука, као и праћења потреба корисника у овој области, у планској години очекује се и проширење права корисника.

Марта 2020. године укинута је услуга Прихватна станица која се реализовала у оквиру Геронтолошког центра Бечеј. Укидањем услуге појавили су се веома озбиљни проблеми у збрињавању жртава насиља и лица која су акутно незбринута (посебно бескућници у зимском периоду). Центар Бечеј наставиће ангажовање у домену поновног успостављања ове услуге, имајући у виду да је локална самоуправа препознала значај у решавању овог проблема.

Центар ће се и у 2021. години активно залагати код локалне самоуправе (као и претходних година) да би се реализовало пружање услуга деци и младима који напуштају установе социјалне заштите или хранитељске породице под алтернативним називом "кућа на пола пута", а која би тој рањивој групи омогућила лакшу интеграцију у социјалној средини на путу њиховог потпуног осамостаљивања.

И у 2021. години Центар ће се код локалне самоуправе активно залагати за обезбеђивање средстава за даљу реализацију нових услуга социјалне заштите Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју и Саветовалишта за брак и породицу, поред издвајања средстава из дела наменских трансфера за услуге социјалне заштите ресорног Министарства за рад, запошљавање, борачка и

социјална питања. Планирано је да се средства прикупљају конкурисањем на различите пројекте, као и донацијама грађана и предузећа општине Бечеј.

Центар за социјални рад Бечеј указиваће на значај постојања Прихватне станице за децу и младе на територији општине Бечеј.

• ПОРОДИЧНО-ПРАВНА ЗАШТИТА ДЕЦЕ

У току 2020. године регистровано је **97 деце жртава насиља и занемаривања, 82 деце са неадекватним родитељским старањем, 207 деце чији се родитељи споре око вршења родитељског права. Евидентирано је 42 деце која су под старатељском заштитом, 59 деце корисника породичног смештаја. Евидентирано је 177 деце са проблемима у понашању и у сукобу са законом. Тренутно општина Бечеј располаже са 33 хранитељске породице, чији су капацитети попуњени.**

Заштита деце без родитељског старања и даље ће заузимати доминантно место планираних активности Центра кроз афирмацију породичног смештаја у локалној средини, евидентирањем потенцијалних хранитељских породица и њиховом едукацијом кроз предвиђене радионице са циљем разумевања развојних потреба деце без родитељског старања, деце са сметњама у развоју, деце са поремећајем у понашању и високо трауматизоване деце реализацијом активности социјално-материјалне подршке хранитељским породицама, давањем информација које би допринеле унапређењу смештаја деце у другу породицу. Потребно је појачати промовисање хранитељства кроз медијске кампање грађанима општине Бечеј, како би се мотивисао и оспособио што већи број породица које би се бавиле хранитељством. Такође, потребно је упознати грађане општине Бечеј са хранитељством за одрасле особе. Број деце без адекватног родитељског старања далеко је већи од расположивих капацитета породица на територији општине Бечеј које имају лиценцу за бављење хранитељством. Центар ће пружати и адекватну подршку и заштиту, заступати интересе деце и младих у судским поступцима у којима се родитељи споре око начина вршења родитељског права. Посебна пажња посветиће се заштити деце од насиља у породици.

• ПОРЕМЕЋЕНИ ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ

Чињеница је да се ситуација у друштву негативно одражава на породицу као основну јединицу друштва. О томе говори и сваке године све већи број захтева за развод брака. Обзиром на то да су проблеми у друштву, а који узрокују нестабилност у породици и даље присутни, предвиђа се повећање броја корисника из ове категорије у 2021. години. Такође, све је већи број починиоца прекршајних и кривичних дела, кривично неодговорних малолетних лица са тенденцијом да је сваке године узрасна граница померена на доле (у току 2018. године забележени су случајеви кривично неодговорних лица са 8

година живота). Социо-економска ситуација и трендови живота у широј локалној заједници, где родитељи све више времена проводе на радним местима, произвела је различите проблеме у васпитању деце. Све чешће у ЦСР Бечеј обраћају се родитељи којима је потребна подршка и оснаживање у јачању својих родитељских компетенција и подизање истих на виши ниво. Инклузивни систем образовања укључио је активно у систем децу и младе са сметњама у развоју, што је за породичну околину нови и захтеван изазов. Због оваквих и сличних проблема од изузетног значаја за локалну заједницу било је покретање услуге социјалне заштите-Саветовалишта за брак и породицу која грађанима општине Бечеј нуди бесплатан рад са стручњацима и активно проналажење алтернатива за успешно решавање проблема. У току 2021. године наставиће се са промовисањем ове нове услуге у ЦСР Бечеј, као и улагање напора да услуга постане доступнија и грађанима који живе у приградским насељима општине Бечеј. Центар ће промовисати породичне вредности и пружати подршку родитељима у јачању родитељских капацитета и адекватнијег одговора на потребе деце у породичном окружењу.

- **ЖРТВЕ ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ДРУГИХ ВИДОВА НАСИЉА**

Узимајући у обзир чињеницу да је из године у годину повећан број пријављених случајева насиља у породици на територији општине Бечеј, Центар ће у оквиру својих надлежности и свакодневних делатности и у 2021. године наставити са активностима које ће имати за циљ подизање свести и охрабривање становништва општине да уколико имају сазнање о насиљу о томе обавесте надлежне органе. Промовисаће се нулта толеранција на насиље и насиље као друштвени феномен, а не проблем појединца. Указиваће се на одговорност сваког појединца да се сазнање о насиљу пријави. Радиће се на изградњи одговорног грађанства. Сви стручни радници Центра су прошли акредитоване програме стручног усавршавања из области превенције и заштите од насиља у породици. Интерни тим за заштиту жртава насиља ће се бавити проблематиком насиља, квалитетнијом и потпунијом заштитом ове категорије грађана. Наставиће се сарадња са члановима Координационог тела за заштиту жртава породичног насиља општине Бечеј. Та сарадња последњих година доведена је на комуникацију представника установа на дневном нивоу, што повећава ефикасност у раду и могућност бржег системског одговора на насиље и заштиту жртава. Наставиће се континуирани рад са жртвама насиља у смислу пружања подршке и оснаживања, са циљем што брже ресоцијализације, укључивања у активности друштвене заједнице, како би се спречио повратак насилнику. Промовисаће се важност позитивне дискриминације у домену запошљавања жртава насиља ради њиховог што бржег економског осамостљивања као битног фактора трајног изласка из насиља.

- **ДЕЦА И МЛАДИ СА ПОРЕМЕЋАЈИМА У ПОНАШАЊУ**

На основу праћења кретања броја малолетних и млађих пунолетних лица

са поремећајима у понашању у претходној години и у планској години предвиђа се њихово повећање.

Заштита малолетних починилаца кривичних дела оствариваће се кроз примену адекватних васпитних мера (деца која су починиоци кривичних дела, а имају навршених 14 година живота). У односу на ову групацију деце, деце са поремећајима у понашању млађе од 14 година (кривично неодговорни) и друге деце са асоцијалним понашањем реализоваће се у Центру адекватне услуге социјалне заштите. Планиране су пројектне активности које ће се односити на превентивни рад са млађим малолетним лицима и онима који већ имају изражене проблеме у понашању.

Проблем у реализацији заштите деце из ове категорије, као и деце из дисфункционалних породица је присутан већ дуже време, а посебно узимајући у обзир чињеницу да број деце из тих категорија сваке године расте. Стручни радници Центра приступиће овом проблему са превентивним програмима (трибине, радионице са темама ненасилног решавања конфликта, ненасилне комуникације, асертивности, проналажења алтернативних решења проблема...). Такође, стручни радници појачаће психолошки и педагошки рад са децом нижих узраста, у раним фазама јављања проблема. У овај рад биће укључени сви чланови породице. Организовање курсева за доквалификацију и преквалификацију и стицање нових знања и вештина са циљем проналажења запослења, економског осамостаљења и оснаживања би такође било корисно и важно за ову популацију.

Наставиће се сарадња са васпитно-образовним установама у локалној заједници како би се деца из социјално угрожених породица укључивала у васпитно-образовни рад у најранијем узрасту, са циљем усвајања друштвено прихватљивих образаца понашања на раном узрасту.

• ПРЕВЕНТИВНИ РАД У 2021. ГОДИНИ

Превентивна делатност Центра у планској години биће усмерена на:

1. Редовно праћење стања у области социјалне и породично-правне заштите.
2. Унапређење сарадње са субјектима на локалном нивоу, посебно са оним који могу да допринесу унапређењу стања у области социјалне заштите и раном откривању лица и породица у стању социјалне потребе.
3. Непосредно учешће у реализацији превентивних активности у партнерству са релевантним установама, институцијама и организацијама.
4. Анимирање и укључивање релевантних субјеката локалне заједнице у раду на превентивној заштити малолетних преступника и свих осетљивих група деце и младих (са сметњама у развоју, са породичним проблемима и сл.), иницирање ванинституционалних облика заштите старијих и инвалидних лица чиме би се побољшао квалитет њиховог живота.
5. У складу са постигнутим споразумом о поступању и сарадњи институција у

случајевима насиља над женама у породици, у партнерским односима на територији општине Бечеј и применом новог Закона о спречавању насиља у породици, према којима Центар за социјални рад Бечеј има важну улогу, наставиће се са међусекторском сарадњом са установама и институцијама од значаја за ову област, а ЦСР Бечеј заузеће активну улогу у заштити жртава од насиља. ЦСР Бечеј усмераваће свој рад на мапирање најосетљивијих друштвених група које су најподложније да постану жртве насиља, као и на мапирање ресурса у заједници - органа, установа, организација и појединаца који могу да допринесу унапређењу превенције и заштите од насиља у породици и других облика насиља.

6. Информисање јавности о раду Центра путем локалних средстава информисања.

• АНАЛИТИЧКО ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

У 2021. години ЦСР Бечеј ће сачинити Извештај о броју и категоријама корисника услуга социјалне заштите, као и облицима, мерама и услугама социјалне заштите примењеним у претходној години. То ће поред показатеља о раду Центра, послужити и као полазна основа планирања делатности у наредној години.

Поред тога Центар ће:

- На основу прикупљених информација о стању заштите старијих лица, потребама свих старијих људи сачинити предлог плана пружања помоћи у ванинституционалној заштити;
- Радити на унапређењу смештаја одраслих и старијих лица у другу породицу;
- Сачинити анализу стања у области заштите породица са поремећеним породичним односима и радити на превазилажењу проблема;
- Преко средстава јавног информисања и маркетинга обавештавати грађане о присутности и непожељности појединих облика понашања, њиховом негативном деловању на све структуре друштва и указивати на механизме њиховог превазилажења;
- Промовисати нулту толеранцију на насиље, указивати и едуковати о механизмима препознавања и превазилажења свих врста насиља, доприносити изградњи поверења у институционалну заштиту жртава насиља.

• УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДЕЛАТНОСТИ

Програмски задаци ЦСР Бечеј постављени су на основу планираног повећања броја стручних радника и то минимум једног стручног радника, као и решавања статуса радно ангажованог лица у Дневном боравку. Да би ове задатке и планиране активности било могуће реализовати, кључна је финансијска подршка локалне заједнице и ресорног Министарства. Такође, поред финансијске подршке од изузетног значаја је и подршка у смислу препознавања проблема и сензибилисаности локалне заједнице према циљној групи. Центар за

социјални рад ће активно прибављати средства кроз пројектне активности у циљу побољшања квалитета услуга социјалне заштите, као и повећања спектра услуга.

Да би се проблеми у области социјалне заштите успешно решавали, неходна је сарадња са свим субјектима у систему социјалне заштите и ван ње, као и активно учешће свих.

Надамо се да ћемо у планском периоду добити подршку најбитнијих чинилаца општине Бечеј и свих релевантних установа и институција и кроз међусекторску сарадњу бити успешни у реализацији очекиваног програма рада.

Директор
Ивона Божовић

С А Д Р Ж А Ј:

1. ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	стр. 2.
ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ БЕЧЕЈ	стр. 4.
2. ПЛАНИРАНО КРЕТАЊЕ БРОЈА КОРИСНИКА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ	стр. 8.
3. ДЕЦА И МЛАДИ	стр. 9.
4. ОДРАСЛИ КОРИСНИЦИ	стр. 11.
5. СТАРИЈИ КОРИСНИЦИ	стр. 12.
6. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА ИЗ ОКВИРА ПРАВА И ОБАВЕЗА ОПШТИНЕ	стр. 13.
7. ПОРОДИЧНО-ПРАВНА ЗАШТИТА ДЕЦЕ	стр. 13.
8. ПОРЕМЕЋЕНИ ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ	стр. 14.
9. ЖРТВЕ ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНеМАРИВАЊА И ДРУГИХ ВИДОВА НАСИЉА	стр. 14.
10. ДЕЦА И МЛАДИ СА ПОРЕМЕЋАЈИМА У ПОНАШАЊУ	стр. 15.
11. ПРЕВЕНТИВНИ РАД У 2020. ГОДИНИ	стр. 16.
12. АНАЛИТИЧКО ИСТРАЖИВАЧКИ РАД	стр. 16.
13. УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДЕЛАТНОСТИ	стр. 17.